

การพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R
Development of reading skills of Mathayom 1
students using SQ3R learning management

กัณนท เมืองจำนง¹, บัญชา ธรรมบุตร²

Kanon Mueangjamnong¹, Bancha thammabut²

¹⁻²มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

¹⁻²Mahamakut Buddhist University

E-mail: niwyeiyr981@gmail.com

Received: 06/02/2569

Revised: 30/03/2569

Accepted: 30/03/2569

บทคัดย่อ

การวิจัย การพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R 2) เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R ตามเกณฑ์ 80/80 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนนาหนังพัฒนศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

ผลวิจัยพบว่า 1) ทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R พบว่า ทักษะการอ่านของนักเรียนผ่านเกณฑ์โดยเฉลี่ยร้อยละ 80.40 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 2) ผลการศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R ตามเกณฑ์ 80/80 พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R ระดับมาก

คำสำคัญ : การอ่าน, พัฒนาทักษะการอ่าน, SQ3R

Abstract

The Development of Reading Skills of Grade 7 Students through SQ3R Learning Method The objectives of this research were: (1) to develop the reading skills of Grade 7 students before and after learning through the SQ3R learning method, (2) to compare the effectiveness of the instructional plan for developing reading skills of Grade 7 students before and after learning through the SQ3R method based on the 80/80 criterion, and (3) to study the students' satisfaction with the SQ3R learning method. The sample consisted of 25 Grade 7 students from Class 1/1, Semester 1, Academic Year 2025, at Nanang Phatthanasueksa School, Nong Khai Province, selected by simple random sampling. The research instruments were: (1) instructional plans for developing reading skills using the SQ3R method, (2) a satisfaction questionnaire, and (3) a reading skill test. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and percentage.

The findings revealed that: (1) the students' reading skills after learning through the SQ3R method exceeded the criterion with an average of 80.40 percent, higher than the 80 percent benchmark, (2) the effectiveness of the instructional plan for developing reading skills using the SQ3R method met the 80/80 criterion, with the index of item-objective congruence (IOC) equal to 1.00, and (3) the students' satisfaction with the SQ3R learning method was at a high level.

Keywords: Reading, Reading Skill Development, SQ3R

บทนำ

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ของมนุษย์ โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นช่วงวัยแห่งการเปลี่ยนผ่านจากการเรียนรู้แบบพึ่งพาครู ไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนในช่วงวัยนี้จำเป็นต้องมีทักษะการอ่านที่สามารถนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ข้อมูล และการสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Goodman, 1986) การอ่านจึงมิใช่เพียงการรับรู้ข้อความ แต่เป็นกระบวนการทางปัญญาที่ซับซ้อน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการตีความ การเชื่อมโยง และการประเมินเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง ในบริบทของการศึกษาไทย การพัฒนาทักษะการอ่านยังคงเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจอย่างต่อเนื่อง จากรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) พบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านต่ำกว่ามาตรฐาน โดยเฉพาะในด้านการจับใจความสำคัญ การวิเคราะห์เนื้อหา และการสรุปสาระสำคัญ ปัญหาดังกล่าวสะท้อนถึงความจำเป็นในการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับพัฒนาการทางปัญญาและความสนใจของผู้เรียน

จากการศึกษาของณัฐวรรณ พลเจริญ (2545) พบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวนมากยังขาดทักษะในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยมักอ่านแบบผ่าน ๆ ไม่สามารถตั้งคำถามหรือเชื่อมโยงเนื้อหาได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้ที่ยังเน้นการท่องจำมากกว่าการสร้างความเข้าใจ และขาดการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์เนื้อหาอย่างเป็นระบบ ในด้านทฤษฎีการเรียนรู้ แนวคิดของ Piaget (1972) ซึ่งให้เห็นว่าการเรียนรู้ของเด็กวัยมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในช่วงพัฒนาการทางปัญญาขั้นการคิดอย่างเป็นรูปธรรม (Concrete Operational Stage) ไปสู่ขั้นการคิดอย่างเป็นนามธรรม (Formal Operational Stage) ซึ่งผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์และตั้งสมมติฐานได้ หากได้รับการส่งเสริมอย่างเหมาะสม ขณะที่ Vygotsky (1978) เน้นบทบาทของครูในการจัดกิจกรรมที่อยู่ในเขตพัฒนาการใกล้เคียง (Zone of Proximal Development) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาไปสู่ระดับที่สูงขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หนึ่งในเทคนิคการเรียนรู้ที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลว่ามีประสิทธิภาพในการส่งเสริมทักษะการอ่านคือ “SQ3R” ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ Survey (สำรวจ), Question (ตั้งคำถาม), Read (อ่าน), Recite (ทบทวน), และ Review (ทบทวนซ้ำ) โดยเทคนิคนี้ช่วยให้ผู้เรียนมีกรอบในการอ่านที่ชัดเจน ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ และสามารถจดจำเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Robinson, 1970) การใช้ SQ3R ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Kolb (1984) ที่เน้นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ โดยผู้เรียนจะได้ลงมือปฏิบัติ ตั้งคำถาม และสะท้อนความคิดอย่างต่อเนื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ3R จึงเป็นแนวทางที่มีศักยภาพในการแก้ไขปัญหาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในบริบทของการเรียนภาษาไทย ซึ่งเนื้อหามักมีความซับซ้อนและต้องอาศัย การตีความอย่างลึกซึ้ง การนำเทคนิค SQ3R มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการตั้งคำถาม วิเคราะห์เนื้อหา และสรุปใจความสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการอ่านมากขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปสาระสำคัญอย่างเป็นระบบ โดยหวังว่าผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทของโรงเรียนไทยได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R ตามเกณฑ์ 80/80
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R การดำเนินการวิจัยครอบคลุมขั้นตอนสำคัญ ดังนี้ รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยในชั้นเรียน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนนาหนังพัฒนศึกษา จำนวน 25 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดทักษะการอ่าน ก่อนเรียน-หลังเรียน 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) จากนั้นจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R จำนวน 5 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง และทดสอบหลังเรียน (Post-test) การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D$)	t	p
ทดสอบก่อนเรียน	25	20	9.52	4.75	8.58	.000
ทดสอบหลังเรียน	25	20	16.08	2.50		

จากตารางที่ 4.1 พบว่า คะแนนวัดทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X} = 16.08, SD = 2.50$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 9.52, SD = 4.75$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อนักเรียนได้เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R แล้ว นักเรียนมีทักษะการอ่านสูงขึ้นกว่าเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 มีทักษะการอ่านหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R กับเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R กับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80

กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R	จำนวนนักเรียน	เกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	(S.D	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	t	p
	25	80	20	16.08	2.50	80.40	2.12	.02

จากตารางที่ 4.2 พบว่า คะแนนผลการพัฒนาทักษะการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 จำนวน 25 คน หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 16.08 คิดเป็นร้อยละ 80.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 2.50 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า ผลการพัฒนาทักษะการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 เป็นไปตามเกณฑ์ ร้อยละ 80

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R

ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R จำนวน 25 คน ซึ่งจำแนกภาพรวมและรายด้าน จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และระดับความคิดเห็น ดังรายละเอียดตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R

รายงาน	\bar{x}	S.D	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับ
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่อง ไม่สับสน	4.32	0.75	มาก	1
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ปฏิบัติตามขั้นตอน ไม่ยากเกินไป	3.84	0.94	มาก	4
3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนคิดวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นในทุกขั้นตอน	4.12	0.93	มาก	3
4. การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามในสิ่งที่อยากรู้	4.28	0.68	มาก	2
รวมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.14	0.13	มาก	(3)
ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้				
5. นักเรียนสนุกสนานในการร่วมกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ3R	4.28	1.14	มาก	2

6. การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดี มีการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม	4.52	0.87	มากที่สุด	1
7. นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และความคิดเห็นระหว่างเพื่อน	4.24	0.72	มาก	3
รวมด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้	4.35	0.21	มาก	(1)
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้				
8. นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และมีเป้าหมายในการอ่านมากขึ้น	4.32	0.80	มาก	2
9. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักการอ่านจับใจความ	3.88	1.17	มาก	3
10. นักเรียนสามารถนำกระบวนการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันและในวิชาอื่นได้	4.40	0.71	มาก	1
รวมด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้	4.20	0.24	มาก	(2)
รวมทั้งหมด	4.23	0.06	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R โดยภาพรวมมีระดับความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, $S.D = 0.06$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.35$, $S.D = 0.21$) รองลงมา ได้แก่ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, $S.D = 0.24$) และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X} = 4.14$, $S.D = 0.13$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

1. ทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 หลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผลการวิจัยพบว่าทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนอย่างแท้จริง กระบวนการ SQ3R ซึ่งประกอบด้วย การสำรวจ (Survey) การตั้งคำถาม (Question) การอ่าน (Read) การทบทวนด้วยการเล่า (Recite) และการทบทวนซ้ำ (Review) เป็นกระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนมีโครงสร้างการอ่านที่เป็นระบบและมีขั้นตอนที่ชัดเจน ทำให้ผู้เรียนไม่เพียงแต่รับรู้ข้อมูล แต่ยังสามารถเชื่อมโยง วิเคราะห์ และตีความเนื้อหาได้อย่างลึกซึ้ง ผลนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Robinson (1970) ที่

เสนอว่า SQ3R เป็นวิธีการอ่านที่ช่วยเพิ่มความเข้าใจและการจดจำเนื้อหาได้ดีกว่าการอ่านทั่วไป อีกทั้งยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ (Constructivism) ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ การที่นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านได้อย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ที่มีโครงสร้างและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทักษะทางวิชาการ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรวิติ มาประสพ (2562) ที่พบว่าการใช้ SQ3R สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการตีความของนักเรียนมัธยมศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญ และงานของปนัดดา หงส์ทอง (2563) ที่ยืนยันว่า การใช้ SQ3R ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาและสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดีกว่าการอ่านแบบทั่วไป

2. ทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R หลังการจัดการเรียนรู้ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกจากนี้ เมื่อรวมคะแนนทั้งหมด 20 คะแนนแล้ว พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 16.08 คิดเป็นร้อยละ 80.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D$) เท่ากับ 2.50 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 80 ทั้งนี้ เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพและประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด การที่นักเรียนสามารถทำคะแนนได้สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน สะท้อนให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบขึ้นมีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน และสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ได้อย่างแท้จริง การที่นักเรียนทำคะแนนได้สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Bloom (1956) ที่กล่าวถึงการเรียนรู้ในระดับความเข้าใจและการนำไปใช้ ซึ่ง SQ3R ช่วยให้นักเรียนก้าวข้ามการอ่านเชิงจำไปสู่การอ่านเชิงวิเคราะห์และการประยุกต์ใช้ การที่นักเรียนสามารถทำคะแนนได้สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานจึงเป็นหลักฐานที่ชัดเจนว่าการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R ไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่ยังสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ยั่งยืนและสามารถนำไปใช้ในวิชาอื่น ๆ ได้

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R โดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ และด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ความพึงพอใจสูงอาจเกิดจากการที่ SQ3R เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น ไม่ใช่เพียงการอ่านตามครู แต่เป็นการอ่านเชิงรุกที่นักเรียนได้ตั้งคำถามและตอบด้วยตนเอง ผลนี้สอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจในการเรียนรู้ (Motivation Theory) ที่ระบุว่า การมีส่วนร่วมและการเห็นคุณค่าของกิจกรรมจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปนัดดา หงส์ทอง (2563) ที่พบว่า การใช้ SQ3R ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้สูง เนื่องจากกิจกรรมมีความหลากหลายและช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ ความพึงพอใจของนักเรียนยังสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R สามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตรและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างแรงจูงใจและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในระยะยาว

องค์ความรู้ใหม่

จากงานวิจัยที่นำกระบวนการเรียนรู้แบบ SQ3R (Survey, Question, Read, Recite, Review) มาใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่าน พบว่าองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นคือ การจัดการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนชัดเจน และต่อเนื่องสามารถช่วยให้นักเรียนสร้างโครงสร้างความเข้าใจเชิงระบบ เชื่อมโยงสาระสำคัญกับคำถามที่ตนเองตั้งไว้ และสามารถสรุปความรู้ด้วยภาษาของตนเองได้อย่างมั่นใจ กระบวนการนี้ไม่เพียงช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน แต่ยังส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การจดจำระยะยาว และการสร้างนิสัยการอ่านที่มีคุณภาพ งานวิจัยจึงชี้ให้เห็นว่า SQ3R เป็นแนวทางการเรียนรู้ที่มีศักยภาพในการยกระดับการเรียนรู้เชิงลึกและสร้างความยั่งยืนทางการศึกษา

สรุป

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนและหลังการเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ภายหลังการเรียนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด นอกจากนี้ นักเรียนยังมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยวิธี SQ4R อยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าวิธีการนี้สามารถช่วยเสริมสร้างความเข้าใจ ทักษะคิดเชิงบวก และแรงจูงใจในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนสามารถนำกระบวนการเรียนรู้แบบ SQ3R ไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการทำความเข้าใจเนื้อหาให้กับนักเรียน โดยเฉพาะในรายวิชาที่มีเนื้อหายาวและซับซ้อน

2. โรงเรียนและผู้บริหารสถานศึกษาอาจนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรหรือกิจกรรมเสริมทักษะการอ่าน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยซ้ำในบริบทที่หลากหลาย เช่น ระดับชั้นที่แตกต่าง หรือรายวิชาอื่น เพื่อยืนยันผลการวิจัยให้มีความกว้างขวางและครอบคลุมมากขึ้น

2. ควรมีการเปรียบเทียบกระบวนการ SQ3R กับวิธีการสอนอื่น ๆ เช่น KWLหรือการอ่านเชิงวิพากษ์ เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐวรรณ พลเจริญ, และ ศุภฤกษ์ ทานาค. (2562). การพัฒนาทักษะการอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค SQ3R ในรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วารสารศึกษาศาสตร์, 21(3), 77–88.
- ปนัดดา หงส์ทอง. (2563). การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างวิธีสอนแบบ SQ3R กับวิธีสอนแบบปกติ. วารสารวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 4(1), 77–88.
- ภัทรวดี มาประสพ. (2562). ผลการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต ประเวศ กรุงเทพมหานคร. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Bloom, B. S. (1956). Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals. Handbook I: Cognitive domain. David McKay.
- Goodman, K. (1986). What's whole in whole language. Heinemann.
- Kolb, D. (1984). Experiential learning: Experience as the source of learning and development. Prentice Hall.
- Piaget, J. (1972). Intellectual evolution from adolescence to adulthood. Human Development, 15(1), 1–12. <https://doi.org/10.1159/000271225>
- Robinson, F. P. (1970). Effective study (4th ed.). Harper & Row.
- Vygotsky, L. S. (1978). Mind in society: The development of higher psychological processes. Harvard University Press.